

Udskriftsdato: 27. december 2025

KEN nr 9517 af 29/04/2022 (Gældende)

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - ej handicap - ej medhold

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 21-42530

Ligebehandlingsnævnets afgørelse om handicap - ej handicap - ej medhold

J.nr. 21-42530

En kvinde fik afslag på at tegne en livsforsikring og en forsikring mod tab af erhvervsevne i tilknytning til en pensionsordning under henvisning til, at hun havde et BMI på 37,5. Hun klagede derfor over forskelsbehandling på grund af handicap.

Ved vurderingen af, om klager havde et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand, måtte nævnet foretage en vurdering af, om klagers overvægt konkret havde medført sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, at hun var forhindret i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation.

Der var i de lægelige oplysninger ikke beskrevet sygdomme som følge af klagers overvægt, og hun modtog heller ikke behandling i anledning af denne. Klager oplyste, at hun gik 8 km om dagen og ofte cyklede, ligesom hun havde meget få sygedage.

Nævnet vurderede på den baggrund, at klager ikke havde godtgjort, at hun havde et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand.

Klager fik derfor ikke medhold.

Klagen angår påstået forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at klager fik afslag på at tegne forsikringer i tilknytning til en pensionsordning.

Ligebehandlingsnævnets afgørelse

Det var ikke i strid med handicapdiskriminationsloven, at klager fik afslag på at tegne en livsforsikring og en forsikring mod tab af erhvervsevne i tilknytning til en pensionsordning.

Sagsfremstilling

Klager anmodede den 22. marts 2021 det indklagede pensionsselskab om en pensionsordning, som havde en livsforsikring og en forsikring mod tab af erhvervsevne tilknyttet.

Klager udfyldte den 26. marts 2021 en helbredserklæring, hvoraf det fremgik, at hendes højde var 179 cm, mens hendes vægt var 102 kg, hvilket svarede til en BMI på 31,8.

Til brug for indklagedes vurdering af klagers anmodning om tegning af pensionsordning med forsikringer fik klager den 29. juni 2021 udarbejdet en blodstryks- og lipidattest hos sin egen læge.

Det fremgik af attesten, at klager var 180 cm høj og havde en vægt på 121,5 kg. Klager havde ikke fået påvist åreforkalkning eller diabetes, og hun var hverken i behandling med blodtryksænkende eller blodfortyndende medicin eller i lipidsænkende behandling.

Den 7. juli 2021 gav indklagede klager afslag på at tegne forsikringer i tilknytning til pensionsordningen. Af afslaget fremgik følgende:

”Vi kan ikke oprette forsikringerne på din pensionsordning

...

Ud fra vores vurdering af dine helbredsforhold kan vi ikke oprette forsikringerne på din pensionsordning. Årsagen er, at du har et BMI på 37,5, hvilket ligger over normalområdet. Det har betydning for din forsikring.

Overvægt giver ikke nødvendigvis anledning til gener i det daglige, men kan føre til udvikling af hjerte-kar-sygdom.

Derfor har vi annulleret din anmodning om pensionsordning med forsikringer. Hvis du ønsker at indbetale til en pensionsopsparing uden bidragsfritagelse eller andre forsikringer, beder vi dig kontakte en pensionsrådgiver.

...”

Klagen blev modtaget i Ligebehandlingsnævnet den 22. september 2021.

Klager fremsatte i klagen en påstand om betaling af en godtgørelse på 50.000 kr.

Parternes bemærkninger

Klager gør gældende, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap.

Indklagede gav klager afslag på at tegne livsforsikring og forsikring mod tab af erhvervsevne i forbindelse med oprettelse af en pensionsordning på baggrund af hendes BMI. Afvisningen var alene begrundet i en antagelse om, at klagers vægt kunne blive en faktor for hendes helbred i fremtiden til trods for oplysningerne fra hendes egen læge.

Det fremgik således af lægeerklæringen udarbejdet til brug for indklagedes vurdering, at klagers egen læge ikke havde fundet problematiske forhold i hendes helbredstilstand, og at hun ikke har tidligere sygdomme.

Indklagedes afslag bygger alene på antagelser om klagers sundhedstilstand, selvom hendes læge ikke har fundet noget at sætte en finger på i forhold til hendes helbredshistorik og nuværende sundhedstilstand. Klager går i gennemsnit 8 km om dagen, hun cykler ofte og kan cykle over 100 km på en tur. Hun spiser sundt, varieret og økologisk, og hun har kun meget få sygedage.

BMI blev opfundet til brug for sammenligning af vægt og højde i befolkningsgrupper og ikke som et redskab til at vurdere individers sundhedstilstand. Formlen tager ikke udgangspunkt i personers individuelle kropsbygning.

HEFO er en selvstændig forening, der rådgiver forsikringsselskaber og pensionskasser omkring medicinsk helbredsbedømmelse i forbindelse med tegning af forsikring. HEFO lever af at rådgive forsikringsselskabers interesser, hvorfor det må være rimeligt at antage, at de har større fokus på, at forsikringsselskabernes økonomi ikke skal udsættes for unødvendige risici.

Klager ønsker at opnå forsikring på lige vilkår med alle andre. Hun ønsker at blive kompenseret for den periode, hvor hun har måtte løbe den store risiko at være uden livsforsikring og forsikring for tab af erhvervsevne. Godtgørelsen bør fastsættes til 50.000 kr.

Indklagede gør gældende, at afslaget ikke var udtryk for ulovlig forskelsbehandling på grund af handicap.

Om vurderingen af forsikringsrisikoen

Indklagede følger retningslinjerne fra Videnscenter for Helbred og Forsikring (HEFO), når indklagede foretager en vurdering af forsikringsrisikoen.

HEFO er en selvstændig forening, der rådgiver og udarbejder retningslinjer for risikobedømmelse af helbredsforhold. Retningslinjerne anvendes af forsikringsselskaber til at foretage en vurdering af forsikringsrisikoen på baggrund af de afgivne helbredsoplysninger.

Retningslinjerne er baseret på statistiske helbreds- og levetidsanalyser fra HEFO's register og forskningsdatabase og er udarbejdet i samarbejde med relevante lægelige specialister. Retningslinjerne ajourføres løbende ud fra den nyeste medicinske viden.

Indklagede risikobedømmer kundernes helbred ud fra HEFO's retningslinjer, og vurderingen sker på baggrund af en individuel vurdering.

Ifølge disse retningslinjer skal der ved et BMI på 30 eller derover indhentes en blodtryks- og lipidtest, medmindre det allerede på tidspunktet for forsikringsansøgningen kan vurderes, at BMI er så forhøjet, at der ikke kan tilbydes nogen forsikringsdækninger i tilknytning til pensionsordningen.

Ifølge klagers egne oplysninger i helbredsattesten var hendes BMI 31,8, hvorfor indklagede anmodede om en blodtryks- og lipidtest.

Da klagers BMI ifølge den indhentede blodtryks- og lipidtest var 37,5, kunne indklagede desværre ikke tilbyde de ønskede forsikringsdækninger.

Med et BMI på 37,5 vurderes klagers helbredsrisiko til at være forhøjet. Forsikringsrisikoen ved død vurderes til at være tre gange forhøjet, mens risikoen ved invaliditet vurderes at være fire gange forhøjet. Risikoen for kritisk sygdom vurderes at være fordoblet.

Den lægefaglige begrundelse er, at ved en BMI på 37,5 er legemets indhold af fedtvæv øget, udover hvad der er foreneligt med fysisk og psykisk sundhed. Overvægt er forbundet med øget forekomst af sygdomme som hypertension, diabetes, apopleksi, hjerte-kar-sygdomme, ryg- og knælidelser, cancer, fedtlever og postoperative komplikationer samt sociale og psykiske problemer.

En forudsætning for efterfølgende at kunne opnå de ønskede forsikringsdækninger vil være et stabilt BMI gennem to år på maksimalt 34,9 for så vidt angår dækning ved død og visse kritiske sygdomme samt et BMI på maksimalt 33 for så vidt angår dækning ved invaliditet.

Den type pensionsordning, som klagede havde anmodet om, var ikke en obligatorisk pensionsordning. De helbredsmæssige krav til de forsikringssøgende i ordningen er strengere end ved obligatoriske firmapensionsordninger, og kravene kan sidestilles med en privat pensionsordning, hvor der skal afleveres en helbredserklæring, der går tre år bagud.

Kunder i denne type pensionsordning kan udelukkende tilbydes forsikringsdækninger, hvis deres helbredsoplysninger vurderes til at være på normale vilkår. Dog kan der i visse tilfælde tilbydes forsikringsdækninger med helbredsklausuler, hvor der undtages for dækning ved maksimalt to lidelser. Der kan således tilbydes klausuler i de tilfælde, hvor kunden har en lidelse, som kan afgrænses. Det kan være en lidelse i bevægeapparatet, som f.eks. ryggener, hvor forsikringen ikke dækker invaliditet som følge af ryglidelser.

Da det efter HEFO's retningslinjer ikke er muligt at tilbyde en helbredsklausul for overvægt, har indklagede ikke kunnet tilbyde klager forsikringsdækninger.

Om spørgsmålet om forskelsbehandling

Klager har ikke et handicap, blot fordi hun har et BMI på 37,5. Indklagede har herved henvist til U. 2021.794V, hvor landsretten udtalte, at fedme ikke i sig selv udgør et handicap.

Selv hvis der måtte være tale om et handicap, er der ikke sket ulovlig forskelsbehandling

Indklagede har foretaget en objektiv og individuel vurdering af klagers helbred, der tillige er sagligt begrundet og nødvendig. I risikovurderingen har indklagede ligeledes taget stilling til, om de kunne tilbyde forsikringer med en helbredsklausul, hvilket dog ikke har været muligt. Det har heller ikke været muligt at tilbyde forsikringsdækningerne til en forhøjet pris, idet omfanget af lidelser som følge af et forhøjet BMI er omfattende.

I Finanstilsynets rapport fra 2015 om forsikringsselskabernes håndtering af personer med psykiske lidelser fastslog Finanstilsynet, at det som udgangspunkt er i overensstemmelse med handicapkonventionen, hvis selskaberne tager kundernes forskellige forsikringsrisici i betragtning, når et selskab skal vurdere, om det vil tilbyde en forsikringssøgende at oprette en forsikring. Finanstilsynet anså det således i overensstemmelse med reglerne, at selskaberne meddelte afslag, fastsatte højere præmier eller skærpede vilkårene for sindslidende eller handicappede, hvis dette sagligt kunne begrundes med, at selskabet påtog sig en større risiko end sædvanligt ved at tegne forsikring for vedkommende.

Ligebehandlingsnævnets bemærkninger og konklusion

Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af handicap uden for arbejdsmarkedet efter lov om forbud mod forskelsbehandling på grund af handicap (handicappediskriminationsloven).

Det fremgår af handicapdiskriminationsloven, at ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af dennes handicap.

Forbuddet mod forskelsbehandling gælder for al offentlig og privat virksomhed på alle områder i samfundet. Forbuddet gælder dog ikke for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter.

Der foreligger direkte forskelsbehandling, når en person på grund af dennes handicap behandles ringere, end en anden person bliver, er blevet eller ville blive behandlet i en tilsvarende situation.

Hvis en person, der anser sig for krænket, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at der er udøvet forskelsbehandling, påhviler det modparten at bevise, at der ikke er sket ulovlig forskelsbehandling.

Om handicap

Det følger af handicapdiskriminationslovens forarbejder, at vurderingen af lovens anvendelsesområde skal tage udgangspunkt i begrebet handicap i forskelsbehandlingsloven (lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet mv.).

Begrebet ”handicap” i forskelsbehandlingsloven og det bagvedliggende EU-direktiv fortolkes i overensstemmelse med EU-Domstolens og Højesterets praksis.

Handicapbegrebet inden for arbejdsmarkedet omfatter herefter langvarige begrænsninger som følge af bl.a. fysiske, mentale eller psykiske skader, som i samspil med forskellige barrierer kan hindre den berørte person i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige vilkår med andre arbejdstagere. Også funktionsbegrænsninger af denne karakter, som skyldes en helbredelig eller uhelbredelig sygdom, kan være omfattet. Det samme gælder i forhold til overvægt.

Overvægt kan således udgøre et handicap i beskæftigelsesdirektivets forstand, hvis en arbejdstagers overvægt hindrer den pågældende i fuldt og effektivt at deltage i arbejdslivet på lige vilkår med andre arbejdstagere som følge af begrænset bevægelighed eller sygdomme hos arbejdstageren, som forhindrer den pågældende i at udføre sit arbejde, eller som indebærer gener ved udøvelsen af den pågældendes erhvervsmæssige aktivitet.

Om handicapbegrebet inden for arbejdsmarkedet henvises der bl.a. til EU-Domstolens domme af 11. april 2013 i sagerne C-335/11 og C-337/11 (Ring og Werge), 1. december 2016 i C-395/15 (Daouidi) og 9. marts 2017 i C-406/15 (Milkova) samt Højesterets domme af 22. november 2017 i sagerne 300/2016 og 305/2016 trykt i UfR2018. 830H og UfR2018. 853H.

Særligt for så vidt angår handicapbegrebet inden for arbejdsmarkedet i relation til overvægt henvises der til EU-Domstolens dom af 18. december 2014 i sag C-354/13 (Kaltoft), herunder navnlig præmis 59-60.

Klager skal godtgøre, at hun på tidspunktet for den påståede forskelsbehandling havde et handicap i lovens forstand.

Klager har gjort gældende, at hun er blevet udsat for forskelsbehandling på grund af handicap i forbindelse med, at hun fik afslag på at tegne forsikringer tilknyttet en pensionsordning under henvisning til, at hun har en BMI på 37,5.

Klagen angår således forskelsbehandling på grund af handicap som følge af overvægt.

På baggrund af forarbejderne til handicapdiskriminationsloven sammenholdt med EU-Domstolens dom af 18. december 2014 i sag C-354/13 (Kaltoft) må nævnet foretage en vurdering af, om klagers overvægt konkret har medført sådanne langvarige funktionsbegrænsninger, at hun er forhindret i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation. Ved denne vurdering vil indholdet af fremlagte lægejournaler mv. kunne indgå.

Nævnet lægger på baggrund af oplysningerne i blodtryks- og lipidattesten af 29. juni 2021 til grund, at klager har en BMI på over 37 svarende til svær overvægt.

Der er i attesten ikke beskrevet sygdomme som følge af klagers overvægt, ligesom hun ikke modtager behandling i anledning af denne.

Klager har for nævnet oplyst, at hun i gennemsnit går 8 km om dagen. Hun cykler ofte og kan cykle over 100 km på en tur. Hun har desuden meget få sygedage.

Nævnet vurderer på den baggrund, at klager ikke har godtgjort, at hendes overvægt indebærer begrænsninger, der forhindrer hende i at fungere på lige vilkår med andre personer i en tilsvarende livssituation, og at hun dermed har et handicap i handicapdiskriminationslovens forstand.

Klager får derfor ikke medhold.

Retsregler

Afgørelsen er truffet efter følgende bestemmelser:

Lov om Ligebehandlingsnævnet

- § 1, stk. 1, og stk. 6, om nævnets kompetence
- § 6, stk. 2, om principiel behandling
- § 9, stk. 1, om klagebehandling
- § 12, stk. 2, om klagebehandling

Handicapdiskriminationsloven

- § 2, stk. 1, om lovens anvendelsesområde
- § 5, stk. 1-2, om forbud mod forskelsbehandling
- § 10, om delt bevisbyrde